

ACCIÓ CATALANA

PUBLICACIÓ SETMANAL

Redacció i Administració: Trafalgar, 14, pral.

ACCIÓ CATALANA ve a establir un contacte constant amb els seus adherits i amb tots els catalans conscients de llur nacionalitat. Les conclusions proclamades a la Conferència nacional catalana, són ensem el seu ideari patriòtic i les normes de la seva actuació.

Deixondir la consciència endormiscada de molts catalans; predicar un dia i un altre i tothora, amb la veu poderosa de l'exemple, una vida intensament catalana; oposar-se a qualsevol mascarada que intenti disfregar-nos, ni que sigui prometent aventatges materials per Catalunya; dir-se i ésser radicalment nacionalista, sense ésser ni dir-se mai regionalista; convèncer tots els catalans que de pàtria no en tenim més que una, i treballar per tal que ella lliurement determini com ha de constituir-se: aquesta tasca—llarga, perillosa i gloriosa—és la que ACCIÓ CATALANA s'ha imposat, i a la qual invita tots els catalans que sentin com un afront la situació actual de Catalunya.

Som en estat de guerra. Treballem, doncs, per tal que l'hora de la gran batalla arribi demà mateix, i avui, de la trinxera estant, enfortim-nos i desgastem l'enemic.

Catalunya no té exèrcit, ni esquadra, ni tribunals, ni ministres, ni colònies, ni protectorats, ni desprestigi internacional. Catalunya té una llengua, una literatura, un dret, una història, un treball, una riquesa, un esperit democràtic i, per damunt de tot, una voluntat nacional que va fent el seu camí. Frèssar aquest camí és la tasca d'ACCIÓ CATALANA.

Els catalans són els únics compatriotes nostres. Els nacionalistes, de qualsevol partit polític, són demés el nostres amics, voldríem que fossin els nostres adherents; els catalans encara no nacionalistes són la raó més gran de la nostra existència. La tasca més profitosa que cal fer és la de nacionalitzar el nostre poble, de donar-li a cada català el sentiment de dignitat nacional, amb el fi que sàpiga mantenir-la sempre, on calgui i com convingui, amb el mateix braó que mantindria la seva personal. Havem despesa tanta de paciència que ja és hora que se'ns acabi.

Passi el que passi, ACCIÓ CATALANA seguirà sempre la via que s'ha marcat, fins arribar a la victòria. La seguirà més depressa o més poc a poc, segons les forces que tingui a cada moment; meditarà tots els seus passos, però un cop donats no es farà mai enrera. Cal donar a l'actuació nacionalista una seriositat, una austeritat absolutes. ACCIÓ CATALANA mai no farà promeses que no compleixi, ni mai que amenaci no romandrà amb els braços creuats ni amb el puny enlaire.

Ningú no sent amb entusiasme més sincer que nosaltres les idees d'ample confraternitat universal. Per això mateix, en la bella dansa dels pobles, volem que la nostra pàtria hi entri com a gentil balladora, no pas que de lluny estant l'esguardi, a través de finestres reixades, tot feinant a l'obrador o a la fàbrica.

Els interessos pacten i transigeixen; ACCIÓ CATALANA, que només defensa ideals, ni pacta ni transigeix. La política de conciliació, d'efusió, d'insinceritat, no és pas la seva. Tampoc no ho és aquella altra, aparentment extremista, del *tot o res*, la qual sempre es queda en el *res*. ACCIÓ CATALANA no està per dilemes: la seva política és la del *tot*.

“Acció Catalana”

orgue setmanal de l'unió de patriotes constituïda amb aquest nom, saluda en aquest primer número, els col·legues catalans que lluiten per la llibertat i la salut de la Pàtria. L'ideari proclamat a la Conferència nacional catalana serà el nostre i tots els aspectes de la vida nacional seran considerats des d'aquest periòdic, segons les normes establertes en les conclusions aprovades en aquella Assemblea.

ACCIÓ CATALANA, setmanari, es repartirà gratuïtament als inscrits a la nostra organització i, aquest primer número, als que foren inscrits a la Conferència nacional catalana perquè, de no haver-ho fet encara, recordin de trametre llur sollicitud d'ingrés.

La redacció d'ACCIÓ CATALANA està encarregada als senyors J. V. Foix (redactor en cap), A. Rovira i Virgili, Carles Soldevila, Ventura Gassol i Joan Draper, complementant-se el contingut amb la col·laboració que es considerarà escaient.

Responent ACCIÓ CATALANA al criteri d'un agrupament de catalans que té uns Estatuts que el regeixen i que en fixen l'orientació, els treballs que s'hi publicaran sortiran, normalment, sense signatura.

ACCIÓ CATALANA

ha obert la llista d'inscripció per a l'ingrés de socis. Tots els patriotes de Catalunya que vulguin col·laborar a la nostra obra, vasta i profunda, tenen el deure d'ingressar-hi. La quota mensual, posada a l'abast de tothom, és d'una pesseta, amb un donatiu voluntari com a complement.

A les oficines d'ACCIÓ CATALANA (Trafalgar, 14, Barcelona), s'estenen propostes de soci i s'informarà als catalans interessats en la propagació de l'ideari proclamat a la Conferència nacional catalana, de totes les dades que calguin perquè la tasca empresa escampi pel nostre territori nacional amb la magnitud que li escau i faciliti l'establiment de les delegacions foranes previstes en els Estatuts.

25 CTS.

La RENAIXENÇA CATALANA

El sentiment nacional en el nostre poble

Fa prop d'un segle que la renaixença nacional de Catalunya comença. La cronologia de tots els moviments nacionalistes d'Europa coincideix. I si passem revista al camí fet pel catalanisme des d'aleshores i el comparem al camí dels moviments anàlegs, trobarem en aquell un endarreriment notori. El procés de la nacionalització de Catalunya ha avançat amb marcada lentitud.

On més es remarca aquesta lentitud nociva és en la densitat del sentiment nacional del poble. Si aquestes valors espirituals poguessin mesurar-se, hom podria dibuixar uns gràfics instructius. Entre els pobles que han ressuscitat nacionalment en l'època contemporània, Catalunya ocupa un dels últims llocs pel que fa al grau d'intensitat i al grau d'extensió del sentiment de pàtria.

Cal que no ens enganyem en aquest punt. Cal renunciar al fàcil optimisme dels editorials periodístics, dels discursos de mitings, dels brindis de banquet. Molt s'ha guanyat en els decennis de rebrotada catalanesca. Ja fan goig de veure alguns dels aspectes de la Catalunya reconstruïda. Però el conjunt del nou edifici nacional que alcem és encara massa incomplet i frèvol per a poder-nos mostrar satisfets.

Tant com la lloança de les coses realitzades — la llista de les quals, repetida i reeditada a cada moment, ens sembla més llarga i plena del que és en realitat —, convé el record persistent de les coses, essencials i urgents algunes, que no han estat realitzades encara. No ens havem d'accontentar — oh la lletja modèstia plebea! — amb la fragmentària edificació d'avui, ni amb les limitades perspectives que ara albirem. La modèstia catalana és un estigma dels temps d'abjecta desnationalització. La més noble feina de la joventut nostra és l'obrir els amples finestrals de l'ambició.

Al fons del procés de la renaixença catalana hi ha una tara greu, que explica la lentitud del seu avenç. Ha estat massa oblidada o massa preterida l'obra bàsica de la catalanització espiritual dels catalans físics. En els primers períodes de la renaixença es creia que n'hi havia prou amb una lectura de versos en els Jocs florals. En els períodes posteriors s'ha cregut massa en l'eficàcia de la política d'eleccions, i s'ha donat massa importància a les estadístiques dels

escrutinis. La major glòria d'En Prat de la Riba i dels seus col·laboradors és l'haver iniciat des de les corporacions oficials la feina metòdica de la reconstrucció espiritual catalana. L'actuació política no ha respost, en general, a les necessitats de la nostra causa.

La llibertat nacional de Catalunya no és verament possible mentre no es compleixi la condició primària de donar al nostre poble una suficient saturació del sentiment patriòtic. Una Catalunya lliure ha d'ésser l'obra de la voluntat i la convicció de la gran majoria dels catalans. Sense això, tots els procediments — els evolutius i els revolucionaris — han de fracassar igualment. La victòria d'una nació no surt, com en un joc de mans, de sota el barret de les combinacions polítiques, ni de dins la mànegua d'un braç estès en heroic jurament. Es hora de renunciar als recursos teatrals de la màgica popular.

Ni una cartera de ministre sota el braç, ni un fusell a la mà, poden tenir la virtut miraculosa de portar-nos la llibertat. Perquè Catalunya sigui dels catalans, abans els catalans han d'ésser de Catalunya. El secret de la victòria no és a Madrid, ni a la muntanya. Es dins nosaltres mateixos. Catalunya no és nostra perquè no és nostra la pròpia ànima. Contra aquest fet no hi podrien res ni els catalans ministres, ni els catalans guerrillers. La tasca immediata del nacionalisme català és la conquesta espiritual de la pròpia gent.

FACÈCIES

Llegint els parlaments pronunciats en el míting del 9 m'ha semblat descobrir en gairebé tots els oradors la pruija d'esvair les culpes presents amb el record de les victòries passades. I no s'hi val.

Hom no podrà probablement fixar per a la renovació substancial dels partits, un terme periòdic com el que han arribat a fixar els fisiòlegs per a la renovació de les nostres cèl·lules. Però si el còs humà canvia en set anys i ni un pèl dels que tenim ara és integrat pels mateixos elements que l'integraven set anys endarrera, podrà parlar-se gaire del passat d'un partit — casual agrupació d'hommes a l'entorn d'idees i d'interessos — per fer-ne garantia del seu present o del seu esdevenidor?

Em penso que no.

I els mateixos directors de la Lliga, segurament també pensen que no.

Una cosa era la Lliga del Dr. Robert, i un altra cosa la Lliga d'En Prat de la Riba, i una altra cosa la Lliga d'En Cambó.

Els resultats obtinguts ahir per un

partit no són fermaça dels resultats d'avui, de la mateixa manera que la continuïtat d'un mateix nom i d'una mateixa escaparata no basten per establir el crèdit d'un negoci que canvia de gerència.

* * *

El passat que els partits poden invocar legítimament no abasta més enllà de cinc anys.

Envanir-se parlant de fetes acomplides fa quinze anys, fa vint anys, no escau sinó als vells cessants, als venerables jubilats, a les classes passives.

Aquest, al menys, és el meu parer.

* * *

Alguns oradors, en el míting del 9, ahhudiren els catalanistes exaltats, que senten dintre seu un pessimisme, una malfiança que els fa parlar tothora de fracàs de l'acció, de la inutilitat de l'esforç, i que fa fer la crítica dels homes i dels organismes i de les institucions de Catalunya.

Va per a nosaltres? Com que no ens agrada fer embuts, direm que sí. Tanmateix caldrà que tothom reconegui que difícilment podfem ésser ahhudits amb més d'infidelitat.

Nosaltres no som pessimistes, ni derrotistes. No creure en un partit polític en una determinada hora de la història, no vol pas dir que un hom estigui desesperat i que esguardi amb complaença la perspectiva del suïcid.

Nosaltres, com a catalans, no som pessimistes: creiem en Catalunya. No tenim fe en l'Espanya Gran? És cert. Però això, què té que veure amb l'essència del nostre problema nacional?

Nosaltres no parlem mai del fracàs de l'acció. Còm en podem parlar si acabem d'aplegar-nos sota una divisa que diu ACCIÓ CATALANA?

Nosaltres no havem dit enlloc que l'esforç sigui inútil. Al contrari: la nostra fe, excloent gangues i concessions gracioses, no fia sinó en l'esforç.

Nosaltres no censurem cap institució verament catalana.

Nosaltres no fem la crítica dels homes de Catalunya, sinó dels homes que no són prou de Catalunya.

No resta, doncs, una sola de les tares que ens han atribuït amb la benigna intenció de desfigurar-nos.

* * *

Ha esdevingut un tòpic parlar de tasca entrebancadora, de mania crítica en referir-se als patriotes que no han aplaudit l'actuació de la Lliga regionalista de l'Assemblea de Parlamentaris ençà.

És hora que algú es prengui el treball d'explicar-nos què volen dir els amants d'aquest tòpic, quan s'esforcen a marcar una mena de contraposició irreductible entre l'acció i la crítica,

entre la teoria i la pràctica, posant en l'actiu de la primera un tresor de benifets i en l'actiu de la segona un terrible zero.

En tots els moviments humans, des que el món és món, la idea i l'acció han collaborat adés coneixent-se, adés ignorant-se, adés combatent-se dins un sol temperament, adés partint de temperaments diversos.

A quí se li ha acudit d'afirmar que en matèria ideològica la tasca crítica és una tasca negativa? Quin home de fina intel·ligència ha pogut creure que els crítics no realitzen una obra eficaç i indispensable?

Els Evangelis ens, assabenten d'una actuació meravellosa, però aixímateix són rublerts de formidables invectives.

Tota renovació, ha d'anar presidida o acompanyada d'una crítica. El socialisme ha començat per blasmar la societat capitalista. El catalanisme mateix ha començat per censurar el govern i l'administració espanyoles. El pròleg d'un canvi en la nostra política, ha d'ésser, inevitablement, un pròleg malagradós.

Tothom pot, naturalment, dir tots els penjaments que vulgui dels crítics de l'actuació lliguista, però no perquè l'ofici llur sigui dolent per essència, sinó per què sigui comprovat que l'exerceixen sense lleialtat o sense agudes.

RIMS

Símbols

La grogor de la ginesta
quina enyorança que fa!
Catalunya! Catalunya!
bé tardes prou d'arribar!
A la llum de la ginesta
és més roig el roèllar,
les espigues s'hi decanten,
que fan ganes de segar,
la farina és molt més blanca
i fa més olor de pa.
Moliner, passa farina,
que ja és hora de pastar,
el llevat ja està al punt d'agre,
que no el deixessis passar;
massa anys ha que el forn ja crema,
no el deixis pas apagar,
que quan els forns se refreden,
costa tornà'ls a abrandar.
Moliner, passa farina,
que ja és hora de pastar,
que ja ha passat Corpus Christi
i encara hem de combregar.
Pareu taula per quan torni
que l'havem de celebrar.
Per copes poseu-hi calzes,
que tots poguem consagrar.

Floriu vinyes! floriu vinyes!
que el vi no hi ha de mancar.
Floreixin també les venes
els raïms millor que hi ha,
amb un xic de sang al calze,
farà de més bon brindar.
La grogor de la ginesta
quina enyorança que fa!
Catalunya!, Catalunya!,
bé tardes prou d'arribar!

REVISTA DE LA PREMSA

Separatismes

Joaquim Montaner, a "El Sol" de Madrid, (5 juliol), ens alludeix molt directament. Nosaltres, bons i antics amics seus, som francament, obertament separatistes. Adés a sota veu, darrerament en veu alta, ho havem proclamat, tècnicament si hom vol. Joaquim Montaner demana entorn del nostre separatisme un diàleg. El diàleg, naturalment, és albirant la possibilitat d'una coincidència.

Pressuposat el fet indiscutible de l'existència d'un nucli separatista, diu el senyor Montaner, ¿què l'origina, de què s'és separatista, contra què? Contra Espanya? Contra l'Estat espanyol? Contra un i altre a la vegada?

La noble coincidència que el senyor Montaner voldria trobar entre nosaltres seria ben manifesta si nosaltres goséssim afirmar que el nostre separatisme és contra l'Estat espanyol. Una frisança cordial ens uniria amb un grup compacte d'espanyols que també se senten separatistes d'aquell Estat. Si fóssim separatistes en aquest sentit seriem no ja els màrtirs i solitaris a què alludeix el senyor Montaner, sino una selecció genuïnament espanyola. Esser separatista de l'Estat, no és per ventura, entre espanyols, una característica nacional? Si se'ns permet una paradoxa direm que un dels diversos factors que contribueix a diferenciar l'esperit de la Catalunya renaixent de l'Espanya genuïna, és precisament el nostre no-separatisme de l'Estat. Si una coincidència superficial pot aparentar unir els patriotes de Catalunya i els separatistes espanyols, no hi donguem pas una importància excessiva: ens enganyaríem mútuament. Els espanyols separatistes se senten adversos d'un Estat per la seva incapacitat de governament i d'adaptació. Nosaltres ens hi sentim adversos perquè aquest Estat representa la nació que detenta la sobirania de la nostra. Recordarà molt bé el senyor Montaner, que és un tòpic catalanista l'afirmar que nos-

altres no demanem que se'ns governi bé o malament, sinó simplement que se'ns deixi governar.

El catalanisme és una qüestió de pàtria; les conseqüències de considerar Catalunya com la única pàtria dels catalans, basta considerar-les amb el criteri de qualsevol altre patriota d'Europa respecte el seu país, perquè no ens calgui exposar-les amb tota la seva cruessa. A les mateixes conclusions a què pervé la impecable lògica d'un patriota francès, polonès, belga o irlandès, adicte a la doctrina i a la religió nacionals de cada país respectiu, pervé un patriota català.

La única cosa que resta preguntar, és si l'esperit independentista dels catalans una vegada obtinguda la sobirania nacional per a llur país, es rebellaria encara contra tot pacte o collaboració amb les nacions considerades més afins. En aquest cas podríem admetre la possibilitat, àdhuc la probabilitat de què fidel a la trajectòria seguida en els seus millors temps, a les tendències federadores manifestades en les doctrines emeses pels seus homes més assenyalats, Catalunya no romandria genèricament separatista. Direm i tot que un fi instint d'humanitat i de civilització li fa repugnar allò que en podríem dir el separatisme integral que nosaltres atribuïm precisament a Espanya. Plenament sobirana, Catalunya cercaria immediatament collaborators per a una obra de reconstrucció tot posant a contribució el seny polític de la raça.

DE LA QÜESTIO MARROQUINA

En ocasió de discutir-se al Congrés els pressupostos de l'Estat, s'ha dut novament a debat la qüestió eterna del Marroc. La intervenció del senyor Cambó ha causat, com és freqüent, donades les seves formidables i indiscutibles dots de parlamentari, major impressió que la de cap altre orador. Per ventura seria el millor reproduir en la nostra secció de Fonts i documents, l'oració del cap regionalista i deixar que cadascú se'n fes la crítica i el comentari. Però—i són paraules de Rathenau, l'estadista de qui aquests dies s'ha parlat tant i el nom del qual va entre nosaltres sovint unit al del senyor Cambó,—"res no és tan perniciosos en l'economia i en la política com el no expressat, l'objecció retinguda, el fet perdonat."

Perquè creiem això, i per la substantiva importància de la qüestió marroquina i de la posició que en front d'ella es prengui, havem d'alçar dues objeccions al discurs del diputat per

Barcelona. Una, la manca d'esperit específicament català, altra una certa contradicció entre l'actitud del diputat en 1922 i la del ministre en 1921, totalment injustificable, perquè, segons explícita declaració de l'orador, ja havia arribat a formar, quan era conseller de la corona, la convicció en què basa la seva crítica d'avui.

La manca d'esperit específicament català era, en realitat, molt de tómer parlant a l'indret i en el to en què es parlava. Evidentment si alguna cosa hi ha palesa en aquest afer, és el desafecte, per no dir l'hostilitat, amb què la nostra gent esguarda les qüestions del Marroc. La catàstrofe militar d'ara fa un any, fou vivament sentida, en allò que tenia de calamitat, de desgràcia purament humana i personal. No pas gran cosa pel desprestigi militar i diplomàtic, perquè aquest ja existia abans en l'ànima dels ciutadans. És més: el fracàs internacional que per Espanya hauria representat de produir-se, l'encerclament i caiguda de Melilla, és clar que haurien deprimat l'opinió, però no sense barrejar d'una fosca sensació d'alliberament, de liquidació. No pot ésser desconegut aquest fet, que és la conseqüència del divorci entre l'exèrcit, o al menys entre l'acció militar al Marroc i el país. Per tant, és una concessió a l'ambient parlamentari; implica, si altra cosa no, un error de fet l'afirmar que: "Hasta el mes de enero, hasta la toma de Dar-Drius, el espíritu público acompañó a nuestro ejército en sus campañas...; el espíritu público estuvo vibrante en España lamentando lentitudes que siendo, es posible, inevitables, parecían excesivas".

Sostenir això és fer concessions als directores de la política africana, atribuïnt als ciutadans espanyols un criteri que probablement no tenen. I dels electors del senyor Cambó ja es pot assegurar amb tota certitud que no el comparteixen. És clar que un polític pot i deu combatre, endegar o simplement no acceptar la opinió dels seus electors, però el que no pot fer és ignorar-la i encara menys suplantar-la o interpretar-la errívolament.

Més concreta, per bé que per nosaltres menys interessant, és la segona objecció que contra l'oració del cap regionalista podria alçar-se. El senyor Cambó afirma, sense contradicció important, que els espanyols ocupen el litoral africà per imposició d'Anglaterra i de França, no per interès directe de cap mena, en conseqüència de la qual cosa cal reduir al mínim els esforços i les despeses per aquest motiu. "Anglaterra—digué el senyor Cambó—quiere que estemos allí, no para que estemos nosotros, sino para que no esté Francia hoy, para que no estuviese Alemania ayer, para que no esté allí nunca ninguna gran potencia con la cual puede estar en lucha. Pero al resolverle este problema, Inglaterra no

nos ha exigido nunca que ocupemos la totalidad de nuestra zona, que a Inglaterra esto no le importa ni que realicemos en esta o en otra forma una obra de protectorado. Nunca Inglaterra nos ha exigido que nos arruinemos para prestarle el servicio que les estamos prestando".

Conseqüència que es desprèn d'aquesta afirmació, l'elemental de reduir a un mínim l'acció d'Espanya, reduir-la a la protecció del litoral i deixar que irradiant d'allí una obra de pau lenta i natural, amplíes l'ocupació. En tot cas i a poc que es pugui, deixar la feixuga càrrega a d'altres, i com a precedent invocà l'orador el cas d'En Prim, deixant Mèxic, imposant l'abandó del Marroc en 1860, i proposant a temps l'enllocament de les grans Antilles espanyoles.

No estem pas lluny d'aquesta opinió. Liquidar tan bé com se pugui, sense torbament, però sense retard, l'herència feixuga d'aquesta complicació diplomàtica, és, expressat amb elegància d'home d'Estat, l'ideal del ciutadà espanyol mitjà. El que no es pot explicar aquest ciutadà és com, un polític que sostenia aquest criteri no l'imposà a temps, i en lloc d'amenaçar en secret amb una crisi, no la planteja

irreductiblement, i més éssent el titular d'Hisenda on repercutia amb incidències desastroses la política equivocada del ministeri del qual formava part.

En tot cas, i prescindint de crítiques, serà bo de registrar el discurs que té coses excel·lents, i que és d'una luciditat expositiva insuperable, potser a canvi de deformar un xic les coses. Si En Prim imposà la retirada de l'exèrcit, la suspensió d'operacions en 1860, o si la imposaren les coses, l'enemic indígena, a l'Àfrica, i enllà de les mars, Anglaterra, haurien d'elucidar-ho homes armats d'una documentació i d'una crítica que no posseïm. Però amb aquests defectes, que són els del gènere, el discurs comentat és excel·lent i mereix, repetim, ésser registrat. Si més no, perquè els anys corren depressa sense que les coses canviïn, i quan en un decenni pròxim es produeixi de nou un d'aquests contratemps militars que tenen una periodicitat quasi regular, ja cap ministre no pugui parlar, no per error, ni per conveniència, ni per concessió a l'ambient, de l'entusiasme amb què tot el país acut a reparar-ne les desastroses conseqüències.

NOTICIARI D'ACCIÓ CATALANA

Al Casal Català de París

Conferència d'En Massó i Llorens

Acabades les tasques de la Conferència nacional catalana, el nostre amic En Manuel Massó i Llorens, sortí cap a França, amb l'objecte d'explicar en un acte públic, als nostres amics del Casal Català de París, la significació i abast de la mateixa.

En Massó i Llorens trobà ben cordial rebuda. La Junta directiva del Casal català volgué donar a l'acte tota la importància que li pertocava, i demanà al senyor Massó i Llorens que esperés uns dies per a donar temps de fer unes invitacions impreses i repartir-les entre els catalans de París.

La conferència tingué lloc el 17 juny, a les nou del vespre, amb una concurrència mai vista al Casal català. Hi concorregueren els socis i molts de catalans que no estaven encara inscrits: hi havia una bella representació femenina. La diada fôu profitosa per al centre nacionalista de París: la presència d'En Massó i Llorens, sem-

blà portar una alenada de reviscolament del Casal.

Presidí l'acte el president del Casal català En Francesc Dalmau, tan estimat pels seus companys, i féu la presentació d'En Massó i Llorens, l'advocat i ferm patriota En J. Balaguer, qui digué que no calia presentació de cap mena, puix que d'entre nosaltres, uns som amics del diputat de la Mancomunitat, altres sou deixebles del mestre, i els altres, en llegir els diaris de Catalunya, us haveu fixat que hi havia un diputat de la Mancomunitat que amb fermesa i valentia, proclamava davant un almirall anglès els drets de la Pàtria nostra i davant les representacions de les Cambres de propietat d'Espanya, defensava l'oficialitat de la llengua catalana. Aquest diputat és En Massó i Llorens. Donà la més cordial benvinguda al conferenciant i aquest comença el seu parlament.

Explicà En Massó i Llorens els motius perquè havia estat convocada la Conferència nacional catalana, fent la història del moviment de renaixença catalana fins als moments actuals. Remarcà la diferència d'actuació en-

tre l'any heroic de la Lliga, el 1916, i l'aplanament de la política d'ara; exposà la veritable posició del plet català i les tàctiques a seguir: l'acció exterior, internacionalitzant el nostre problema, i l'acció interior laborant Catalunya endins; dedicà unes paraules d'encoratjament a la joventut, excitant a la lluita contra un Estat podrit i decadent. (Ovació).

Seguí En Massó i Llorens comentant les conclusions de la Conferència; recordà les belles i càlides paraules d'En Bofill i Matas, en defensar la primera ponència; la serena i clara exposició de la segona per En Nicolau d'Olwer; les martellades donades per En Rovira i Virgili, en parlar de l'actuació del Nacionalisme envers i dins l'Estat espanyol; i l'exposició precisa de la ponència quarta per En Josep M.^a Pi i Sunyer. (Grans aplaudiments).

Acabà En Massó i Llorens fent una descripció de l'ambient d'exaltació de la Conferència nacional catalana; hi hagué lluita, competència de radicalismes, manifestacions de plena vida, però sempre coincidència en els punts d'acció capitals; fou enriquit i refermat l'ideari nacionalista i fixades les normes essencials de la seva realització. Els impurs, en foren pràcticament exclosos: ja no podran parlar mai més en nom de Catalunya. (Ovació).

Vosaltres, catalans de París, digué En Massó, ja no us veureu abandonats com fins ara; ACCIÓ CATALANA truca a la vostra porta per a deixar en les vostres mans l'ideari i en els vostres cors l'esperança: la lluita torna i la victòria s'acosta.

Després d'aquestes paraules els aplaudiments i el cant dels "Segadors" coronaren l'acte d'afirmació nacionalista provocat per la conferència d'En Massó i Llorens.

La Junta del Casal català obsequià gentilmente el representant de la Conferència nacional catalana, i, al dia següent, una comissió de joves visità el senyor Massó i Llorens, per a demanar-li ajuda i protecció en la formació d'una joventut nacionalista radical d'efectiva actuació. El nostre company donà paraula, que serà complerta, de posar en l'empresa tot el seu esforç.

**PROPAGUEU LA TASCA
D'"ACCIÓ CATALANA"
INSCRIVIU-VOS-HI!
FEU-HI INSCRIURE!**

A l'Ateneu Enciclopèdic

Conferència d'En Martí Esteve

L'ideal nacionalista i la tasca a emprendre.

Tingué lloc l'esmentada conferència del nostre amic el dia 20 de juny.

A l'hora de començar, la sala de l'Ateneu és plena.

A la presidència, a costat del conferenciant, seuen l'ex-alcalde de Barcelona, senyor Martínez Domingo, el president de l'entitat, Dr. Aguadé, el vice-president, els diputats senyors Massó i Llorens i Vidal de Llobatera, i altres significades personalitats del nacionalisme.

Fa la presentació el Dr. Aguadé, dedicant mots d'elogi a En Martí Esteve. Finitos els aplaudiments, aquest parla, agraïnt en primer lloc la deferència de l'Ateneu i les paraules del seu president.

Repetits ajornaments — continua dient—, imposats per circumstàncies diverses, d'ençà que em fou oberta la vostra càtedra, han determinat que pogués parlar-vos després dels esdeveniments que han tingut per base la celebració de la Conferència nacional catalana.

Així avui la meua veu podrà reflexar el sentir d'un nucli de nacionalistes amb personalitat pròpia.

Els episodis recents no han mudat el nostre ideal bàsic, sinó que, en tot cas, han vingut a refermar-lo. Homes, tots nosaltres, d'una tradició ideològica acreditada, havem volgut, més que altra cosa, consagrar-nos a una tasca novella que dugui a triomf l'ideal que avui, sortosament, en els seus punts essencials és ja compartit per vastos sectors d'opinió.

Ha calgut, però, situar-nos, i sense defugir, deliberadament, la reedició de doctrina, l'havem proclamada de nou, aportant-hi els resultats de noves correnties que l'enriqueixen.

Genèricament, el nacionalisme català cal considerar-lo involucrat en l'alçament de les velles nacionalitats que s'observa en l'Europa del segle XIX. Doctrinalment, és l'extensió a la personalitat nacional dels drets reconeguts a les persones individuals.

Però, precisament, el nacionalisme significava el retorn a les realitats vives, rompent els artificis polítics, i en aquest sentit li esqueia més atendre's

als fets que a principis abstractes i, per això, fins en els teoritzadors (Prat de la Riba és entre nosaltres el millor exemple), el fet de la nacionalitat té una major força que la doctrina nacionalista. No vol dir, però, que el nacionalisme sigui simplement una tendència instintiva, ni menada a objectius d'ordre material. El nacionalisme és un moviment profundament idealista, però vull dir que el seu origen no el trobem en l'acceptació d'uns principis doctrinals, sinó que és la reincorporació a un estat de consciència col·lectiva que s'efectua lentament, d'una manera vacil·lant i moltes vegades contradictòria.

Tots els nacionalismes, s'ha dit, són distints; però cal un ambient i aquest ambient propici el trobaren les petites nacionalitats i, per tant, Catalunya, a mitjans segle XIX: el romanticisme. Trobà la nostra pàtria aquest ambient universal favorable i, al mateix temps, altres circumstàncies d'ordre específic, reals de la nostra terra, ajudaren al desvetllament de la personalitat nacional catalana: en l'ordre espiritual, el desig de cercar en el poble, una font d'inspiració, el girar l'esguard a la tradició autòctona menyspreada, l'amor als atributs morals del nostre poble; en l'ordre material, la prosperitat creixent, la pertinàcia en el treball que succeí a la pèrdua de les darreres llibertats, l'expansió de Catalunya en ésser-li llevada la prohibició de comerciar amb Amèrica, l'inici, entre nosaltres, d'una participació en el període industrial que donà caràcter al segle.

Les bases del nou moviment eren fermes; però de bon començament calgué lliurar grans batalles, no solament contra els governs i contra homes d'altra nacionalitat, sinó dintre mateix de la nostra terra. S'acusava, per exemple, el nacionalisme de xenofòbia, de voler alçar noves fronteres, com si volguéssim cloure Catalunya dintre una muralla xinesa. Encara avui s'oposen al nostre ideal nacional— que ho és, al mateix temps, de reintegració universal— manifestacions purament verbals de fraternitat humana o mots poc sincers de federalisme formulari. L'ombra venerable de Pi i Margall ha d'emparar moltes vegades a unitaristes irreconciliables amb l'esperit nacional català, com si hagués de perpetuar-se després de la seva mort la tragèdia que sofrí en vida de trobar-se un solitari entre els seus

propis correligionaris, gent de programes, no d'ideals ni de comprensió de la realitat, homes que encara avui no saben o no volen comprendre que el federalisme és una cosa morta si l'ànima de les nacionalitats no la vivifica.

El nacionalisme és un problema integral, de restauració d'un poble en la plenitud de la seva vida i, per tant, en l'exercici de la seva sobirania en l'ordre polític. No és un esperit novell de radicalisme el que porta a aquesta afirmació. Fa anys que ha estat, entre nosaltres, proclamada i és explícitament en aquestes paraules d'En Prat de la Riba:

"No són els equilibris més o menys enginyosos del federalisme; no són vagues descentralitzacions que tant se'ns en dóna; no són la bondat i bellesa dels nostres costums, ni els aventatges del nostre dret, ni les virtuts i valer de nostra llengua; no són els dalers de bon govern i d'administració civilitzada. És Catalunya, és el sentiment de pàtria catalana. Ser nosaltres, aquesta és la qüestió, ser catalans".

Es aquest desig i el de reincorporar-nos novament a Europa, al món de la civilització, del qual havem estat apartats durant els segles de decadència.

És, per això, absurd que vulguesin parlar contra el nacionalisme català per raons d'universalisme els homes d'aquella pàtria que consenten dintre d'ella estats de primitiva barbàrie, que qualifiquin de retrogradació el nostre patriotisme quan dintre dels límits d'allò que consideren la pàtria major tenen exemples com el que ens ofereix en aquests dies la visita reial a les terres hurduanes, la misèria i selvatgisme de les quals descriuria, si calgués, amb pàgines de literatura castellana.

El problema de Catalunya esdevé, precisament, més tràgic per haver d'ésser governada per aquest poble, pobles de multituds analfabetes i de directors venals i imprevisors; generacions de polítics que liquiden amb el temps mínim indispensable l'imperi més vast; que la desfeta no porta al penediment; que no ve la reacció ni per les fuetades més severes de l'adversitat, ans al contrari, segueix a les situacions més tràgiques l'accentuació de la política que hi ha menat; organismes estatals que fracassen en empresa exíguia de protectorat i que quan neix dintre del reialme un nucli

viu, com és la nova Catalunya, n'estimulen la separació espiritual, pròleg de la matèria, fent honor a aquella tradició, que ha estat retreta per En Cambó diverses vegades, de no haver sabut resoldre mai cap problema de llibertat col·lectiva.

Els fets, l'experiència, han pesat més que tota altra cosa en la determinació que van prenent les noves generacions catalanes. En la consciència dels homes d'avui els nostres propis adversaris i han cavat profundament, treient tot vestigi d'esperança en solucions generoses i cordials per l'una i l'altra banda. Dintre de tots nosaltres, uns segles de convivència en un mateix Estat, l'educació familiar i en les escoles havien deixat una idea germinal de pàtria espanyola que més que les propagandes nacionalistes han anat destruint les repetides expressions reals d'incompatibilitat provoca des pels dominadors. Cada alçament de Catalunya ha estat preparat per una torpesa o una vessania d'ells. El fet més visible del catalanisme, la Solidaritat, tingué com a pròleg un 25 de novembre i la llei de jurisdiccions.

El poble de Catalunya té plantejat un problema de llibertat; reposa en l'esperit nacional i l'esperit és indestructible. No hi fa res que aquest problema sigui omès moltes vegades en els programes ministerials, reflex només de les necessitats que presenten en aquell moment una virulència.

El nacionalisme no és pas solament una política. Per això havem cregut en la necessitat d'un tasca més sòlida. Aquesta tasca té una orientació en les conclusions aprovades a la Conferència nacional catalana. Per a dur-les a terme creem una Associació per a tots els catalans, imposant-nos unes normes que fan referència a problemes directament lligats amb el nacionalisme i unes altres que representen avui en qüestions de govern una tendència universalment seguida.

El conferenciant es refereix extensament a les Conclusions aprovades els dies 4 i 5 de juny, mostrant-ne els principals aspectes.

La nostra aspiració és, per tant,—continua dient—arribar a què sigui una realitat aquella frase d'un dels nostres amics: tenir una Catalunya políticament lliure i socialment justa. Volem la llibertat de Catalunya no solament com a reconeixença d'un dret, sinó també com a compliment

d'un deure; puix que els pobles, com els homes, han de justificar llur existència amb obres que els perpetuin; que no tenen dret a una existència parasitària; que fent Catalunya lliure la fem universal, creant amb una plenitud de vida nacional valors permanents, valors d'eternitat.

Un llarg aplaudiment coronà la conferència d'En Martí Esteve.

Constitució de la minoria consistorial d'Acció Catalana

En la sessió municipal del 3 d'aquest mes es constituí la minoria d'Acció catalana. El Tinent d'Alcalde Sr. Massot en nom propi i en el dels Srs. Barbey, Guarro, Esteve i Duran Reynals declarà que com a conseqüència de la declaració de la Comissió d'acció política de la Lliga referent a la Conferència nacional catalana i de l'intervenció que en aquesta tingueren ell i els seus companys, s'havien donat de baixa de la Lliga regionalista i havien deixat de formar part del grup regionalista predominant en el Consistori.

Afirmà que el programa polític de la nova minoria eren les conclusions aprovades en aquella Assemblea i que el grup en nom del qual parlava, volent restar fidel a l'opinió del poble de Barcelona que el dugué al consistori continuaria prestant el seu ajut a l'obra de govern municipal en favor de la qual es pronuncià l'opinió ciutadana en les darreres eleccions.

Contestant a una pregunta del Sr. Rocha donà lectura a una carta adreçada al President de la Lliga regionalista que diu així:

"Honorable senyor:

"Els esdeviments produïts a l'entorn de la celebració de la Conferència nacional catalana, en la qual participaren els sota-signats—regidors pertanyents a la majoria nacionalista de l'Ajuntament de Barcelona—i principalment la publicació de la nota de la Comissió d'acció política de la Lliga regionalista de 25 de maig darrer, han portat com a conseqüència lògica la separació nostra dels rengles de l'entitat que presidíu.

"Mantenim invariable i, si és possible, amb més fermesa, l'ideal nacionalista sostingut en la nostra actuació dintre la Lliga regionalista. Ens

ratifiquem avui, davant vostre, en aquesta fidelitat suprema, a la qual no mancarem mai. Deslligats, però, de l'organització política que regiu, des d'ara restem en llibertat en les qüestions d'estricta disciplina de partit.

"Deure de lleialtat és l'assabentar-vos-ho, tot posant a la vostra disposició els càrrecs de govern amb què ens honorà la majoria del Consistori, el nucli predominant de la qual estava i continua adscrit a la Lliga regionalista.

Que Déu vos guard molts anys pel bé de Catalunya.

"Barcelona, 1 de juliol de 1922.

Lluís Massot.—Josep Barbey.—Mar-tí Esteve.—T. Duran i Reinal.—Lluís Guarro."

Contestant a una altra pregunta del Sr. Junyent, declarà que la nova minoria es diria d'Acció catalana, i recollint declaracions del Sr. Maynés, digué que era desig d'ell i dels seus companys, que pogués continuar l'obra de la majoria governant, i que el Sr. Maynés, en parlar, pogués representar el sentit patriòtic i d'administració ciutadana que porta al Consistori la nova minoria.

Les paraules del Sr. Massot foren escoltades amb respecte.

Els catalans d'Amèrica

El nostre company senyor Leandre Cervera ha rebut de Buenos Aires, adreçat a ACCIÓ CATALANA, el següent cablegrama:

"Senyor Leandre Cervera. — Acció catalana.—Barcelona.

Reunits "Casal català" en desagrevi catalans expulsats "Centre català" per protestar contra prohibició de cantar himne nacional, trametem adhesió causa llibertat Catalunya.

Buixader, Girona, Ribera, Llobet, Par, Sunyer, Cunill, Seras, Río, Tuset, Nadal-Mallol, Banús, Esplugues, Tintorer, Llonch, Roviralta, Bartrés, Garrich, Grau, Fontrodona, Martínez, Cervera, Leonart, etc. Segueixen signatures".

Adjuntem, en el present número, una papereta de sollicitud d'ingrés. Omplín-la els nostres amics que encara no ho hagin fet i trametin-la a Trafalgar, 14, pral., Barcelona.

FONTS I DOCUMENTS

DECLARACIONS I ACORDS DE L'ASSEMBLEA REGIONALISTA

DECLARACIONS

PRIMERA. És condició essencial del progrés i la dignitat de Catalunya, el manteniment i l'accentuació de la seva personalitat colectiva, i és missió essencial de l'actual generació el reconeixement del dret de Catalunya a regir la seva pròpia vida.

SEGONA. Afirmar una vegada més la voluntat decidida d'aconseguir la realització del seu ideal per les vies legals refermant la seva convicció que la solució plena i definitiva del plet català, no sols no és incompatible amb l'interès i la grandesa d'Espanya, sinó que n'és la seva condició prèvia i fonamental.

ACORDS

PRIMER. Intensificar, dintre de Catalunya, per tots els mitjans que estiguin al seu abast, la propaganda dels nostres ideals per a donar a tots els catalans plena consciència de la llur personalitat com a poble i vigoritzar en ells la voluntat de què li siguin reconeguts els drets que li pertocquen, establint per aquesta acció, dintre de Catalunya, les intel·ligències i les col·laboracions possibles amb totes les organitzacions catalanistes, fins amb les que estan separades de l'organització de la Lliga, per a donar-li la major eficàcia.

SEGON. Mantenir la major penetració possible amb els nuclis que en diferents regions d'Espanya lluiten

per les respectives autonomies regionals, i especialment, amb els que les sostenen en regions de la nostra mateixa nacionalitat catalana, assenyalades per varietats que l'enriqueixen i enforteixen.

TERCER. Procurar en totes les ocasions que el poble català sigui cridat a fer ús del dret de sufragi, que la representació dels catalans sigui sols ostentada per homes que sentin i proclamïn l'amor a Catalunya i a la seva autonomia, realitzant la Lliga, com a partit, els sacrificis que siguin necessaris per a l'assoliment d'aquesta patriòtica finalitat.

QUART. Realitzar, davant del Parlament i del Govern d'Espanya i de tots els nuclis més sans de l'opinió espanyola, al màxim esforç perquè es vagi, sense més ajornaments, a la solució lleial i franca del plet català. I perquè aquell suprem intent pugui fer-se amb les major probabilitats d'èxit, reclamar la col·laboració dels que creuen en la possibilitat de la seva solució harmònica i el respecte dels que, havent-hi perdut la confiança, no poden desconèixer els greus perills i la incertesa de l'èxit d'una acció revolucionària.

Cinquè. Sense perjudici de la plena llibertat amb què ha d'actuar la Comissió d'acció política per a apreciar, a cada moment, ço que convinguí fer en servei de les finalitats consignades en les declaracions i acords anteriors, l'Assemblea expressa el seu desig de què cap dels seus homes afiliats a la política de la Lliga participi en les responsabilitats del Govern d'Espanya, sense que s'hagi iniciat o que s'obtingui plena garantia de què va a iniciar-se la solució lleial del plet català.

INFORMACIÓ

Els actes de la Lliga regionalista

Dissabte passat, 8 juliol, tingué lloc l'anunciada assemblea regionalista sota la presidència d'En Raimond d'Abadal, correugent-hi o éssent-hi adherits, els senadors, diputats a Corts, diputats de la Mancomunitat, consellers municipals de Barcelona i d'altres viles catalanes inscrits a l'organització regionalista així com les entitats adherides a la mateixa.

El president, senyor Abadal, explicà els motius de l'Assemblea convocada per exposar l'actuació de la Lliga en aquests darrers temps i prendre acords sobre l'acció futura. El senyor Cambó historà el moviment catalanista, recordant l'Assemblea de parlamentaris batalla perduda pel canvi d'actitud de diversos agrupaments polítics. Aleshores fou decantada la direcció cap a una col·laboració activa dels ajuntaments, per a preparar evolutivament allò que per radicalismes no es podria atènyer. Digué

finalment que es proposava de no col·laborar més en cap govern si abans no se li donaven seguretats d'assolir la realització de l'ideal autonomista. Diversos concurrents expressaren la necessitat de ratificar l'adhesió a la C. d'A. P. de la Lliga i el senyor *Vallès i Pujals* exaltà l'obra realitzada per la Lliga, magna i eficaç segons ell, reclamant un vot de confiança per la C. d'A. P. amb el fi de fer una Catalunya conscient, rica i poderosa dins l'Estat espanyol.

El senyor *Cambó* parlà novament per a glossar l'obra realitzada en els darrers vint anys. Recordà que totes dues vegades d'ésser ministre n'ha sortit amargat i que la tasca realitzada per la Lliga d'ençà de 1915 ha estat evidentment estèril. Assegurà que no tornaria a ésser ministre si abans no tenia seguretats de què la seva lleialtat seria premiada. Els pobles han d'estar capacitats per a governar-se per a ells mateixos i és aquesta capacitat la que els dona la llibertat. D'aquí els aventatges de la col·laboració regionalista en el govern de l'Estat la qual serveix per a donar aptitud governamental als homes que demà hauran de regir els destins del país. Digué que el radicalisme era una frase còmoda i que en la vida cal adaptar-se a les realitats i condicionar-hi els ideals. Es lamentà de l'escassa col·laboració donada a la Lliga pels elements econòmics afavorits per la política regionalista i expressà la seva esperança de veure units tots els diputats de Catalunya, sense distinció de partits polítics, en l'amor actiu a la terra catalana.

EL MITING. Tingué lloc el diumenge passat, 10, al Palau d'Art modern de Montjuïc. El senyor *Vallès i Pujals* llegí les conclusions que reproduïm a la secció *Fonts i documents*. El senyor *Puig de la Bellacasa*, en nom de la Joventut de la Lliga afirmà la seva fe en la Lliga i amb els seus homes. Digué que els joves regionalistes es mantenen fermes en la disciplina del partit i que no es deixaran endur per esnobismes ni estridències. El senyor *Maynés*, féu notar les coincidències contra l'actuació de la Lliga, de tots els enemics seculars de Catalunya des de les oligarquies de Madrid fins als enemics de dins de Catalunya. Observà que darrerament, catalans nacionalistes de cor censuraven la Lliga i la seva obra per creure-la entrebancadora de la causa de la Pàtria. Repassà l'actuació de la Lliga i atribuï únicament i exclusivament al seu actiu la catalanització de les corporacions i organismes més importants del país. Desitjà que els nacionalistes que volent significar una major puresa d'ideals actuaran independentment de la Lliga recordin el fracàs d'aquells qui fa quinze o setze anys promogueren una escisió pel

mateix motiu i al cap de poc es retiraven a casa. El senyor *Duran i Ventosa* digué que perquè la causa nacional d'un poble triomfi cal que aquest tingui consciència de la seva personalitat i que una vegada abtingut això cal tenir la voluntat de triomf. Digué que a Madrid quan se'ls deixa de parlar del nostre problema creuen que aquest no existeix. D'aquí els actes organitzats per la Lliga que són de reafirmació per tal que sentin de Madrid estant que Catalunya vol el reconeixement de la seva autonomia.

El senyor *Ventosa i Calvell* digué que aquell acte era de Santa Continuitat, única eficaç. Posà diversos exemples per a significar l'esforç que cal realitzar per a oposar-se a les resistències adverses per bé que, segons l'orador, és a Catalunya on es troben els majors obstacles, sobretot en aquells qui essent fills de Catalunya la traïxen. Contra aquests cal oposar el front únic dels autonomistes catalans; la Lliga, per ésser la més forta vol donar l'exemple. Digué que amb els traïdors col·laboren alguns patriotes exaltats, inconscients, pessimistes i derrotistes que parlen tothora del fracàs de l'acció, de l'inutilitat de l'esforç i els quals critiquen els homes, els organismes i les institucions del país. La intervenció en el Govern és una cosa accidental i transitòria. Terminà dient que cas de fracassar la Lliga, ho proclamarien davant el poble per no ésser un entrebanc per a noves organitzacions i actuacions.

El senyor *Puig i Cadafalch* digué que treballant per la Mancomunitat cada dia la fem l'Autonomia, traduïnt un paper mort en coses vives i donant vitalitat a una llei migrada. Demanà l'adhesió a aquesta obra i perseverància en la fe en l'ideal per tal que de Madrid estant s'adonin de la realitat del nostre problema. Diu que es va a fer el màxim d'esforç dient als governants d'Espanya l'últim mot de pau, de germanor i d'amor. Demanà també l'unió dels catalans en un front únic per esperar, confiats, la llibertat advinguda amb santa harmonia.

El senyor *Cambó* digué que aquell acte era una manifestació de constància. Digué que feia vint anys que els homes de la Lliga duïen la direcció espiritual de Catalunya. Repetí, com en l'Assemblea, que feia segles que Catalunya no havia estat catalana com ara i que avui teníem l'autonomia a l'ànima i a la voluntat. Digué que a Madrid se'ls fa claudicar més amb la serenitat constant que amb la violència. Exposà les dues tasques a realitzar: la de dins de Catalunya intensiva; l'exterior, ofensiva. Presentà la Mancomunitat com la cèl·lula inicial de l'autonomia catalana. Demanà la virtut de la constància mitjançant la realització de tots el esforços ne-

cessaris perquè sense violències, normalment, Catalunya assoleixi el seu ideal. Reclamà dels patriotes que no tenen fe en l'actuació del regionalisme, que no entrebanquin la seva obra, que la considerin amb respecte. Acabà amb un visca a la santa perseverància.

L'APAT. Acabat el míting tingué lloc l'apat al qual, segons les dades dels diferents diaris que consultem per fer aquesta ressenya, assistiren 4.000, 5.000, 6.400, 6.700, 7.000, 7.400; cap a 8.000 gairebé 8.000 i 8.000 començals. A les acaballes un grup cantà "els Segadors".

L'acte de l'Unió catalanista

Se celebrà el 8 de juliol, a les deu del vespre, al C. A. de D., sota la presidència d'En *Vicens A. Ballester*, el qual la cedí el D. *Morillo*, de l'Havana. Parlaren els senyors *Fermí Dalmau* de la F. D. N., *Pelegrí Llangort* de "la Tralla", *Antoni Colomer* i *Riera i Punti* de l'U. C., *Noguera i Comet*, diputat per la Mancomunitat i *Macià*, diputat a Corts. S'excusà la no assistència dels senyors *Folguera* i *Duran* i *Humbert Torres*. Tots els oradors feren manifestacions d'extremisme nacionalista, advocant per separar el camp entre els vers i els falsos patriotes i per l'establiment d'un front únic nacionalista per part dels primers. Es digué que l'U. C. pensa intensificar la seva actuació i s'advocà per la constitució de l'Estat català.

El Dr. *Morillo* clogué l'acte amb mots d'afecte per Catalunya, esmentà alguns exemples del que feren els cubans per a obtenir llur independència nacional i saludà els concurrents en nom dels nostres compatriotes de Cuba.

Terminà l'acte cantant-se els "Segadors" i, a prec del Sr. *Macià*, estenent-se els braços en jurament de fidelitat a la Pàtria.

Informació fàcil

"La Vanguardia" del 18 juliol, publica una traducció literalíssima d'un article de Paul Bruzon aparegut a "l'Europe nouvelle" del 8 juliol. La signa, com a treball original, *Fabià Vidal*. És un magnífic exemple de la impúdica activitat literària de la majoria d'escriptors espanyols.